

СИСТЕМА ВИЩОЇ ОСВІТИ ФРАНЦІЇ

Вивчення досвіду французької системи вищої освіти є актуальним, бо на сьогоднішній день вона вважається однією з найкращих у світі. Особливостями цієї системи є те, що більшість навчальних закладів державні і навчання в них безкоштовне для всіх, а його якість як у столиці так і в провінції майже однакова. Проте самі французи відмічають, що навчання занадто теоретизовано, а технічна освіта славо розвинена. Тим не менш, уряд постійно намагається реформувати систему освіти і збільшити дотації на її розвиток.

Французька система освіти дає можливість забезпечити підготовку студентів із різноманітних спеціальностей. Університети готують дипломованих фахівців широкого профілю, великі школи - більш вузького. Крім цього у Франції передбачене короткотермінове і довготермінове навчання. Короткотермінове навчання передбачене для студентів, які хочуть стати спеціалістами у промисловому секторі, торгівлі, обслуговуванні та допоміжним медичним працівникам. Короткотермінове навчання триває два або три роки і після закінчення навчання можна отримати такі дипломи: диплом про природничо-наукову і технічну університетську освіту (видається студентам після дворічного терміну високоспеціалізованого навчання у деяких університетах); диплом про закінчення технологічного університету (видається студентам, які успішно завершили дворічний курс навчання в Університетських технологічних інститутах); диплом про вищу підготовку технічного працівника [1].

Щодо довготривалого навчання, то його пропонують університети та вищі навчальні заклади високого рівня. У свою чергу такі навчальні заклади мають два типи освіти: загальну університетську або спеціалізовану. Загальна університетська освіта передбачає класичні університетські дисципліни: мистецтво, право, філологія, іноземні мови, гуманітарні і соціальні науки. Спеціалізована освіта має велику кількість секторів, таких як комерція, управління та ін. [2].

Навчання у французьких університетах поділяється на три цикли, після проходження кожного циклу студенти мають можливість отримати диплом державного зразку. Перший університетський цикл є дворічним і являє собою початковий етап вищої освіти на якому здійснюється загально наукова підготовка. Студенти першого циклу навчання мають засвоїти базові дисципліни з обраного профілю. У разі успішної здачі екзаменів студенти отримують перший диплом (Diplome d'Etudes Universitaires Generales, DEUG) у якому зазначається галузь, що вивчалась. І оскільки диплому про загальну університетську освіту достатньо, то багато студентів зупиняються саме на даному етапі навчання [3].

Другий університетський цикл є більший глибоким та спеціалізованим і триває два роки. Після першого року навчання студент отримує диплом ліценціата (Licence), а вже після другого магістра (Maitrise). Протягом останніх двадцяти років створюють безліч освітніх професійних програм, щоб студенти були безпосередньо включені в трудове життя. Третій цикл навчання є циклом вищої спеціалізації і підготовки до науково-дослідницької роботи. Весь цикл супроводжується написанням наукової праці, тему якої студент має обрати до вступу. Після закінчення даного циклу можна отримати диплом вищої спеціалізованої освіти (Diplome d'Etudes Superieures Specialisees, DESS) або диплом поглибленого вивчення (Diplome d'Etudes Approfondies, DEA) [4].

Вивчення медицини та фармацевтики відноситься до особливого розділу освіти, підготовка проходить без поділу на цикли. Навчання відбувається в університетах прикріплених до 32 лікарняних центрів (CHU). Вивчення медицини продовжується від двох до десяти років. Наприкінці першого року студенти здають дуже складний іспит, і тільки здавши його можуть продовжувати навчання. Цей перший рік є спільним для студентів всіх спеціальностей: акушерство, фармакологія, стоматологія та медицина. Після шести років навчання, студенти проходять конкурс у спеціалізовану інтернатуру, що дозволяє стати лікарем-фахівцем [5].

Однією з незвичних для нас особливостей є те, що університети приймають «вільних слухачів». Тобто за символічну плату можна відвідувати бібліотеки, лабораторії, академічні програми, але ці люди не мають права складати іспити та отримувати дипломи.

На сьогоднішній день Франція продовжує пишатися чисельністю і міццю своєї університетської системи з багатовіковою історією. Французька система вищої освіти є ефективною та гнучкою, що має на меті підготувати фахівців для різних сфер суспільного життя. Різноманітність напрямів підготовки та явно виражена національна специфіка навчання дає можливість уряду не перейматися проблемою «відтоку» талановитих абітурієнтів за кордон. Якісна система вищої освіти та конкурентоспроможність вищого навчального закладу завжди є вирішальними при виборі абітурієнтами майбутніх студій. Система вищої освіти Франції модернізована аби задовольнити потреби абітурієнтів не тільки своєї країни, а й усього світу.

Список використаних джерел

1. France. – La documentation française et Ministère des Affaires étrangères. 1999. С. 159 – 163.
2. Вища освіта у Франції. URL: http://osvita.ua/abroad/higher_school/france/5618/
3. Хміль О. Особливості системи вищої освіти у Франції Молодь і ринок. №9 (68). 2010. С.95–99.
4. Смужаниця Д. І. Система вищої освіти Франції: історичний досвід та сучасний стан. Наук. вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота». 2013. Вип. 29. С. 211–212.
5. Вища освіта у Франції. URL: <http://www.educationua.net/silovs-1126-2.html>

Статура А.О., студентка гр. МСЗп-171

Науковий керівник – Вербицька А.В., к.н.держ.упр.

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛІ ВИЩОЇ ОСВІТИ НІМЕЧЧИНИ

Німеччина вважається серцем Європи і не тільки через географічне розташування, але й тому, що це справжній осередок наукових розробок та батьківщина видатних людей, яких вона подарувала світові. На світовій арені Німеччина займає провідне місце поміж найстабільніших країн, крім того вона є одним з найактивніших членів Європейського Союзу. Основою системи вищої освіти є університети. Вони мають, зазвичай, класичну структуру і завдання: несуть відповідальність за наукові дослідження, навчання, підготовку кадрів вищої кваліфікації, готують докторів наук та ін. Навчання триває щонайменше чотири роки [2].

Питаннями вищої освіти в Німеччині сьогодні займається Комісія з планування освіти. Крім того, діє федеральне Міністерство освіти і науки, Рада ректорів, наукова Рада й інші федеральні органи, кожен з яких виконує свої функції. На чолі вищого навчального закладу перебуває ректор і його заступник (проректор). Вищим органом влади є сенат. Сенат обговорює питання планування, розвитку наукової праці, навчального процесу, але не займається організацією поточної роботи. Цю функцію виконує головне правління, що зазвичай включає комітети з навчальних питань, студентських справ, фінансів, майна й будівництва та відділ кадрів [1].

Перше, що відрізняє організацію німецького університету – це незначна роль або повна відсутність кафедр. Друга особливість – відсутність розподілу на факультети. У більшості університетів факультети були ліквідовані ще в 60-ті рр. їм на зміну прийшли так звані спеціальності [3].

Існує чотири категорії викладачів: професор, асистент, науковий працівник і викладач спеціальних дисциплін (іноземних мов, спорту тощо). Функції перших двох виконують доктори, але професор повинен мати чималий досвід і обирається за національним конкурсом. Науковий працівник мусить мати вищу освіту, виконувати наукові дослідження і проводити практичні заняття зі студентами. Увесь викладацький склад має статус державних службовців. Викладачі університетів витрачають на наукову роботу приблизно 1/3 робочого часу, їхні колеги з вищих фахових шкіл мають удвічі вище тижневе лекційне навантаження, тому на дослідження у них залишається менше можливостей. Як і в Україні, у Німеччині прийнято видавати диплом про вищу освіту. Його одержують випускники більшості математичних, природничих, економічних і соціально-наукових факультетів. Найбільш розповсюджений ступінь, присуджуваний після закінчення – магістр [1].

Переважає більшість вищих навчальних закладів у Німеччині державні, але останнім часом стали з'являтися й приватні. Навчання в них платне. Активно розвивається система бізнес-освіти. У Німеччині встановлено загальні стандартні правила вступу до вищих навчальних закладів. Певною мірою, допуском до навчання в університеті є диплом Abitur, який видається за результатами навчання у гімназії або у загальній школі за програмою гімназії. Для отримання цього диплому випускникам шкіл необхідно скласти іспити з чотирьох основних предметів. Відповідність освітньому стандарту, зафіксованому дипломом Abitur, зазвичай дозволяє вступити до університету без іспитів. Кілька років тому деякі престижні університети зробили виняток з цього правила – під час вступу на ряд спеціальностей (особливо на медичні) абітурієнту все ж таки необхідно скласти вступні іспити і взяти участь у конкурсі [3].

Час навчання у ВНЗ поділяється на дві (основну і головну) стадії: дворічний базовий курс і дворічний професійний курс. Перша (найчастіше 4 семестри) складається із загальних обов'язкових предметів і включає заключні проміжні екзамени (перехід на другий щабель). Буває ще так званий переддипломний іспит. Випускники ряду спеціалізацій (наприклад, педагогіка) складають у якості випускного держіспит. Друга стадія надає студентам ширші можливості вибору предметів і завершується іспитами з присудженням диплома чи звання магістра або державними іспитами. При переході на другу стадію є можливість певної зміни напрямку навчання [2].

Оцінки у ставляться за шестибальною шкалою: 1 – дуже добре; 2 – добре; 3 – задовільно; 4 – досить (прохідний бал); 5 – недосить; 6 – незадовільно. На обох стадіях застосовують різні види занять: лекції,